

(вікові, майнові особливості). Також серед проблем, що стоять на шляху впровадження електронного судочинства, деякі вчені вбачають і психологічний аспект, адже більшість наших громадян ще надає перевагу традиційному «паперовому» судочинству.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що перехід від застарілого документарного судочинства до електронного має забезпечити оперативність, прогнозованість та зручність взаємодії між учасниками судового процесу і судом і допоможе підвищити ефективність роботи правосуддя в Україні.

Список використаної літератури

1. Гиллес П. Электронное судопроизводство и принцип устности [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.justicemaker.ru/view-article.php?id=3&art=2694>. – Назва з екрана.
2. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.07.2016 р. [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 41–45. – Ст. 529.
3. Концепція галузевої програми інформатизації судів загальної юрисдикції, інших органів та установ судової системи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://court.gov.ua/userfiles/concept.pdf>. – Назва з екрана.
4. Угриновська О. Електронний документообіг у цивільному процесі України [Текст]/ О. Угриновська // Вісник Львівського університету. Серія Юридична. – 2017. – Вип. 64. – С. 144-150.
5. Трут Д. Переваги електронного судочинства. Ідемо в ногу з часом! / Д. Трут [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://uz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/EA009834 – Назва з екрана.

І. М. Короленко

студ. IV курсу

спеціальність «Право»

Науковий керівник: ст. викл. І. О. Голоденко

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ АДВОКАТСЬКОЇ «МОНОПОЛІЇ» В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

30 вересня 2016 р. набули чинності зміни до Конституції в частині правосуддя і нового Закону України «Про судоустрій і статус суддів». Поміж іншого, цим законом встановлюється так звана адвокатська «монополія», що означає можливість виключно адвокатів захищати права громадян у суді. В правничій спільноті не вщухають суперечки щодо плюсів і мінусів цього нововведення. Щоб краще зрозуміти, що ж із себе представляє адвокатська «монополія», варто звернутися до зарубіжного досвіду, звідки ми

її власне і запозичили. Країни, які пішли цим шляхом, мають не лише адвокатську монополію, а й монополію консультацій, складання документів. Наприклад, Грузія, Молдова, Албанія, Росія, Конго, Азербайджан, Казахстан, Киргизія, Естонія – країни, які мають приблизний порядок здійснення адвокатської діяльності як і в нашій державі, а саме обов'язковість участі адвоката (захисника) у кримінальному провадженні. Тоді як Бельгія, Франція, Німеччина, Англія, Норвегія, Данія, Голландія, Португалія, Гонконг, Тайвань, Японія мають досвід успішно діючої адвокатської «монополії». Вона стосується не тільки представництва фізичних та юридичних осіб у суді, а й їх консультування [1, 17].

Англія – країна з найбільш стабільною правовою системою, яка на певному етапі свого розвитку ввела адвокатську «монополію» та розділила адвокатів на баристерів (представництво в судах) та соліситорів (правова робота поза судами). Монополія адвокатів у Великобританії закріплена в Законі «Про суди і юридичні послуги» від 1990 р.

Соліситори, що мають безпосередній, прямий контакт з кінцевим клієнтом-замовником юридичних послуг, у міру потреби залучали до роботи баристерів – в основному у випадках, коли потрібне представництво та ведення справ в судах. Однак, баристери не мали прямого доступу до кінцевого клієнта-замовника і отримували всі вказівки («інструкції») від соліситорів [2].

З прийняттям у 2007 р. Закону «Про юридичні послуги», різниця між соліситорами і баристерами значно зменшилася. Представляти клієнтів у всіх судах отримали право соліситори, оскільки вони увійшли до переліку осіб, які мають право виступати в суді (right of audience). Баристери отримали право без посередництва соліситорів, приймати інструкції від клієнтів. Однак вони продовжують представляти клієнтські інтереси в судах вищої інстанції, в той час як соліситори представляють клієнтів в магістратських судах та судах графств, а також готують документи і збирають докази [2].

В Німеччині адвокатська «монополія» закріплена і успішно діє вже понад 50 років – з 1950 р., коли був прийнятий Цивільний процесуальний кодекс (Zivilprozessordnung). За загальним правилом, закріпленому в ст. 78 Цивільного процесуального кодексу, в судах земель (Landgericht) і вищих судах земель (Oberlandesgericht) сторони обов'язково повинні користуватися послугами адвокатів, єдиний виняток зроблено для юридичних осіб публічного права –

вони можуть бути представлені своїми штатними співробітниками, що успішно склали горезвісний другий державний іспит.

Для дрібних справ, що розглядаються в районних судах також передбачено виключення – сторони можуть представляти себе самостійно або за допомогою осіб, перелік яких передбачений ст. 79 Цивільного процесуального кодексу.

До Верховного Суду у цивільних справах (Bundesgerichtshof) допускаються лише адвокати зі спеціальною ліцензією. Особливість цієї «касти» адвокатів полягає в тому, що вони не можуть «опускатися» і практикувати в судах, статусом нижче федерального. Їх близько 40 на всю країну і всі вони працюють в місті Карлсруе.

У Франції також має місце адвокатська «монополія» – навіть в більш яскраво вираженому варіанті, ніж в Німеччині і Англії – можливості не адвоката представляти сторони в суді вкрай малі, і обмежуються лише першою інстанцією господарського суду.

В силу Закону № 71-1130 ніхто, крім адвокатів, не має права надавати платні консультації з правових питань третім особам [3, с. 41-42].

У США також діє монополія адвокатів, проте діяльність адвокатури регулюється звичаєм, прецедентним правом та корпоративними нормами на відміну від вище вказаних законодавчих актів в інших країнах.

Таким чином, можна дійти висновку, що велика кількість європейських країн притримується монополії адвокатів. Правове регулювання в кожній країні відбувається по-різному. Проте слід відзначити, що саме Україна вперше на законодавчому рівні закріпила монополію на найвищому рівні – в Конституції, а також в законі.

Список використаної літератури

1. Астахов С. Адвокаты-монополисты [Електронний ресурс] / С. Астахов // ЭЖ-Юрист. – 2010. – № 20. – Режим доступу: <http://www.center-bereg.ru/j1379.html>. – Назва з екрана.
2. Цискаришвили А. В. Адвокатская монополия: опыт зарубежных стран [Текст]/ А. В. Цискаришвили // Matters of Russian and International Law. – 2016. – №5. – С. 138-146.
3. Деханов С. А. Про деякі тенденції в сучасній європейській адвокатурі [Текст]/ С. А. Деханов // Адвокатура. Держава. Суспільство: збірник матеріалів VII щорічної науково-практичної конференції. – М: Інформ-право. – 2010. – С. 41-42.